

O PROXECTO FIARE: EXPECTATIVAS DA BANCA ÉTICA EN GALIZA

Raúl Asegurado Pérez*

QUE É A BANCA ÉTICA?

Na Banca Ética (BE) enmárcanse os proxectos de intermediación financeira que ofertan os servizos bancarios habituais a persoas e organizacións que queren atender ás consecuencias sociais da actividade de crédito que se desenvolve co seu diñeiro, e que reclaman que dita actividade se oriente exclusivamente a aqueles proxectos que contribúan á rexeneración das nosas sociedades. É dicir, ir moito máis alá de "non investir en industria militar, en iniciativas denigrantes coa biosfera, etc.

Os proxectos de banca ética son propostas de reocupación da esfera pública por parte de persoas e organizacións que reclaman o seu dereito (e recoñecen o seu deber) de artellar sistemas de intermediación de acordo cunha lóxica alternativa á propia do capitalismo neoliberal, e vencéllanse con outras propostas da Economía Solidaria buscando a transformación desde a perspectiva da xustiza.

Por tanto, artellan unha resposta bancaria que antepoña o valor da persoa e da sociedade antes que a primacía do capital, invertendo esta lóxica na construción de valores sociais e poñendo a primacía na cuestión social, en senso amplo. A continuación describimos os piares da Banca Ética.

a. Ao servizo da xustiza

Parte dunha diagnose concreta, que as nosas sociedades son inxustas e a esa inxustiza é á que o proxecto quere facer fronte, poñendo a intermediación financeira ao servizo da súa rexeneración.

Para iso a banca ética fai unha restrición "positiva" dos ámbitos de financiamento, apoiando mediante o crédito a loita contra a exclusión; mediante a cooperación, o desenvolvemento e, mediante o comercio xusto, a agroecoloxía, a transformación de valores, etc.

b. Identidade

A Banca Ética ten que estar en mans daquelas persoas e entidades compro-

metidas coa rexeneración das nosas sociedades inxustas, porque elas saben das necesidades da sociedade. Debe aliarse, como unha ferramenta máis, con estas entidades, dotándose dunha estrutura de propiedade (en mans da cidadanía e dos movementos sociais) e tendo unha estratexia de crecemento respectuosa e sostida no músculo asociativo que estas vaian conferíndolle.

d. Non lucratividade

Ningunha persoa ou grupo que participa nas tomas de decisións se pode beneficiar persoalmente dos excedentes económicos que se puideran xerar no proceso de intermediación financeira. Isto novamente incide na estrutura de propiedade, mais tamén nos procesos de toma de decisións (assemblearios), no control dos salarios máis altos e na integridade da identidade durante o crecemento.

e. Insuficiencia

Unha mirada ética á intermediación financeira atópase cun horizonte irrenunciábel: o dereito ao crédito. A Banca Ética chega a unha conclusión parado-

xal: un sistema de BE non pode facer só intermediación financeira garantida, pois, como acontece en moitas outras propostas de alternativa, é necesario tecer circuitos solidarios de produción-distribución-consumo que impliquen redes cidadás nunha acción colectiva "a contracorrente".

FIARE HOXE

Os principios inspiradores de Fiare baséanse por tanto nestes piares e a súa incidencia pretende dar resposta a tres problemas: a capacidade, a lexitimidade e a viabilidade.

A capacidade, e a sospeita da incapacidade, está en coñecer e responder ás realidades doentes da sociedade (problemáticas sociais, ambientais, económicas, etc.), integrando a resposta financeira e mantendo a non lucratividade.

O problema da lexitimidade dáse en como podemos ser recoñecidos como unha opción críbel e fiábel por parte da cidadanía. Para iso botamos man da nosa identidade, das persoas e colectivos que levan anos "dando a batalla" na

Gráfico sobre a evolución de Fiare no Estado español en número de socias e na recollida de capital social.

Coop57 é unha cooperativa de servizos financeiros que recolle capital social para FiareGz a nivel estatal, é unha socia transversal. Na Galiza mantemos un fluído contacto cos demais territorios.

sociedade, que é o que máis nos lexitima, e tamén, claro está, a resposta que damos mediante o crédito, os proxectos que financiamos, porque son respostas claras ao sistema de dominación no que vivimos e propoñen outros valores.

A viabilidade responde a como facer un proxecto sostíbel sen perder a nosa identidade e autonomía. Aquí emerxe a cuestión da propiedade do banco a través do capital social, que é a forma de asociarse, e cuxo investimento se contempla do seguinte xeito: persoas físicas, 300€; entidades xurídicas, 600€; institucións públicas e empresas, 1.800€. Ademais de con isto, a nosa identidade e autonomía quedan salvagardadas coa actividade financeira que facemos, co compromiso austero da nosa organización e mediante a reciprocidade e cooperación coas asociacións que nos dan lexitimidade para existir.

A ESTRUCTURA SOCIAL

A construción social de Fiare ten 3 niveis: o territorial, o estatal e o local. O

nivel territorial é unha estrutura de redes de organizacións, na Galiza máis de 22, de grande heteroxeneidade, que garante a autonomía do proxecto, asume as responsabilidades de viabilidade na fase de construción do proxecto, xera lexitimidade e vela pola identidade; desenvolve o nivel local e participa do estatal, asume a avaliación ético-social das solicitudes de financiamento e, se se dá o caso, desenvolve ferramentas parabancarias (na Galiza, a través da asociación por un interese solidario "O Peto" *). Todo o proceso de sumar socias e socios que aporten o capital social para poder exercer a intermediación financeira, a difusión do proxecto ou a elaboración de materiais é traballo da estrutura territorial.

O nivel estatal desenvolve a ferramenta financeira, mantén a conexión coa *Banca Poupolare Ética* de Italia, coa que estamos traballando en termos financeiros (pois aínda non temos o capital social necesario para operar), ten un eido de corresponsabilidade e deliberación para as organizacións ter-

ritoriais e conta cun Comité de Ética que vela polos principios de todo o proxecto, prestando tamén apoio aos comités de avaliación éticos e sociais das territoriais.

E o último nivel é o que máis nos achega ás nosas realidades. En Galiza temos tres grupos locais constituídos (A Coruña, Compostela e Vigo), un de próxima creación en Pontevedra e dous pendentes, en Ourense e Lugo. No nivel local é onde máis activamente se poden implicar as persoas socias do proxecto e constitúe, por tanto, unha ferramenta esencial para a participación.

AS EXPECTATIVAS

Na actualidade somos máis de 22 organizacións sociais e máis de 120 persoas socias en FiareGz. As nosas expectativas deben dirixirse, por unha banda, a seguir aumentando a nosa rede territorial, acadar máis socias e socios que nos permitan chegar a espazos que aínda non chegamos e, así, medrar en identidade e lexitimidade. O obxectivo é conseguir un músculo asociativo que sexa incidente na nosa sociedade fronte ao actual mundo das finanzas que, como todas e todos sabemos, é terrible.

Por outra banda, a territorial galega de Fiare, a asociación FiareGz, non prestou aínda ningún crédito. Tres proxectos foron estudados, mais ningún rematou o proceso para a concesión. Neste senso, a creación e fortalecemento dos grupos locais é imprescindible. A Xunta Directiva de FiareGz, así como as asembleas, están abertas á participación de todas as socias e temos varias comisións en marcha como difusión, materiais, relacións coas socias, comunicación, etc. Aínda así, cremos necesario potenciar os grupos locais.

As expectativas están en fortalecer estes campos, chegar ao maior número de colectivos do país, facer un traballo didáctico de difusión do proxecto, fortalecer o noso discurso ideolóxico, poñelo diante das realidades que están na sociedade, tecer cada vez con maior densidade a nosa rede permitindo o coñecemento das e dos que somos xa parte do proxecto e obter unha maior implicación no territorio.

* **Sistema Parabancario da Banca Ética:** é aquel que se presta de forma alegal. Non están regulamentados polo Banco de España, pois para obter a licenza precisarían desembolsar un mínimo de 3 millóns de euros. Atende aos proxectos de aforro de proximidade ou de investimento en microcréditos. "O Peto" é a primeira asociación de banca ética que naceu en Galiza e cuxo labor consiste en xestionar unha bolsa común solidaria coa que fai préstamos a proxectos de autoemprego, adianto de pequenas subvencións a entidades prestadoras de servizos a colectivos desfavorecidos ou do mundo da agroecoloxía ou do turismo solidario. A bolsa solidaria componse na súa totalidade de participacións económicas procedentes das súas socias e socios (cada participación é de 60 €). + info: www.opeto.org

* Raúl Asegurado Pérez, presidente da asociación FiareGz.
+info: <http://fiaregz.com>